

PRACA SOCJALNA I PSYCHOLOGICZNA: INNOWACJE, STRATEGIE I MOŻLIWOŚCI

*Zbiór materiałów okrągłego stołu z udziałem międzynarodowym
19 marca 2025 r.*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РОБОТА: ІННОВАЦІЇ, СТРАТЕГІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ

*Збірник матеріалів круглого столу з міжнародною участю
19 березня 2025 р.*

Redakcja naukowa:

**Zoia Sharlovych
Marian Tripak
Oksana Palyliulko
Maryna Voloshchuk**

Łomża – Kamieniec-Podolski, 2025 p.

Instytucja Edukacyjno-Rehabilitacyjna Szkolnictwa Wyższego „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina
Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska

Навчально-Реабілітаційний Заклад Вищої Освіти «Кам'янець-Подільський Державний Інститут», Україна
Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща

Redakcja naukowa:

Zoia Sharlovych, Marian Tripak, Oksana Palyliulko, Maryna Voloshchuk

Наукова редакція:

Зоя Шарлович, Мар'ян Тріпак, Оксана Палилюк, Марина Волощук

Praca socjalna i psychologiczna: innowacje, strategie i możliwości [wydanie elektroniczne]: Zbiór materiałów okrągłego stołu z udziałem międzynarodowym. Kamieniec-Podolski – Łomża, 19 marca 2025 r. / Redakcja naukowa: Zoia Sharlovych, Marian Tripak, Oksana Palyliulko, Maryna Voloshchuk. Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2025. 275 s.

Соціально-психологічна робота: інновації, стратегії та можливості [електронне видання] : Збірник матеріалів круглого столу з міжнародною участю, Кам'янець-Подільський – Ломжа, 19 березня 2025 р. / Наукова редакція: Зоя Шарлович, Мар'ян Тріпак, Оксана Палилюк, Марина Волощук. Видавництво: MANS w Łomży, 2025. 275 с.

Recenzenci:

prof. dr hab. Alla Ryžhanova, Sumski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia A.S. Makarenki, Ukraina

dr inż. Ireneusz Żuchowski, prof. MANS, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska

ISBN 978-83-68480-10-8

DOI [10.58246/WSPN4523](https://doi.org/10.58246/WSPN4523)

Zbiór powstał z gotowych materiałów dostarczonych przez autorów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za materiały przekazane do publikacji.

Zбірник сформований з готових матеріалів, наданих авторами. Видавець не несе відповідальності за надані до публікації матеріали.

Wydawnictwo: MANS w Łomży

© Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska, 2025

© Instytucja Edukacyjno-Rehabilitacyjna Szkolnictwa Wyższego «Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy», Ukraina, 2025

Залечане до розповсзечнiанiя в Iнтернеcie пречз Радє Науковє
Iнсттучiї Едукацiйнє-Реабiлiтацiйнєї Шкєлнiцтва Вiщєгє
„Камiєнec-Пєдєлcкi Iнсттут Паїcтвєвє” (прєтєкєт нр 7 з днiя 31.03.2025 р.)

Рекомендовано поширення в мережі «Інтернет» Вченою радою Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут» (протокол № 7 від 31.03. 2025 р.)

RADA REDAKCYJNA:

dr. Marian Tripak, Instytucja Edukacyjno-Rehabilitacyjna Szkolnictwa Wyższego „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”*, Ukraina;
dr Yuliana Vlasenko, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
mgr Maryna Voloshchuk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
mgr Iryna Harbarets, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Volodymyr Dudchenko, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Nataliia Zhyliak, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Iryna Zavadzka, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
mgr Maryna Kolisnyk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Liudmyla Komarnitska, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr. Hennadii Kucherov, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr hab. Oleksandr Lavruk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr. Tetiana Marchak, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr. Artur Mykhailyk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr. Anatolii Mykhalskii, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
mgr. Nataliia Moshenets, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska;
dr Oksana Palyliulko, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Volodymyr Prysakar, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr hab. Liudmyla Romanovska, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr hab. Anatolii Skrypnyk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Olha Stoliarenko, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Igor Fedorchuk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Zoia Sharlovych, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska;
dr gab. Volodymyr Shevchenko, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina;
dr Oleksandr Shevchuk, IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”, Ukraina.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д. е. н., доц. Мар'ян Тріпак, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» **, Україна;
к. політ. н. Юліана Власенко, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
мр. Марина Волощук, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
мр. Ірина Гарбарець, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. філос. н., доц. Володимир Дудченко, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. психол. н., доц. Наталія Жил'як, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. істор. н., доц. Ірина Завадська, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
мр. Марина Колісник, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. філол. н., Людмила Комарніцька, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. істор. н. Геннадій Кучеров, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
д. н. з д. у., доц. Олександр Лаврук, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. філол. н., доц. Тетяна Марчак, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. істор. н., доц. Артур Михайлик, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. м. н., доц. Анатолій Михайльський, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
мр. Наталія Мошенець, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща;
к. істор. н. Оксана Палилюк, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. п. н., доц. Володимир Присакар, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
д. п. н., проф. Людмила Романовська, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
д. істор. н., доц. Анатолій Скрипник, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. психол. н., доц. Ольга Столяренко, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. психол. н., доц. Віктор Федорчук, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна;
к. п. н. Зоя Шарлович, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща;
д. п. н., доц. Володимир Шевченко, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна
к. п. н. Олександр Шевчук, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», Україна.

* IERSW „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy” - Instytucja Edukacyjna i Rehabilitacyjna Szkolnictwa Wyższego „Kamieniec-Podolski Instytut Państwowy”

**НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» - Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (Україна);

ЗМІСТ

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КРИЗОВІ СТАНИ СУСПІЛЬСТВА: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

<i>Oleksandr Bilyi, Viktoriia Kushnir</i> Socio-psychological features of digital burnout	10
<i>Олексій Богатюк</i> Особливості підготовки соціальних працівників в післявоєнний період	13
<i>Інна Гуменюк</i> Соціальний захист населення як напрям соціальної політики...	16
<i>Наталія Жил'як, Анастасія Ткачук</i> Молодь та особливості переживання кризових ситуацій: стратегії адаптації і підтримки в Україні та за кордоном	22
<i>Валентина Загалевиц, Тетяна Марчак</i> Детермінанти соціальної роботи та кризові стани суспільства України в умовах війни	25
<i>Ольга Клопота</i> Розвиток медіакомпетентності підлітків у контексті соціально- педагогічної профілактики негативного впливу ЗМІ	30
<i>Оксана Осетрова</i> Сучасна соціальна робота як запорука подолання кризових станів в українському суспільстві	33
<i>Анатолій Павленко, Ольга Сташук</i> Проблематика процесу реінтеграції ветеранів війни як особливої групи клієнтів соціальної роботи	37
<i>Тетяна Цимбалюк</i> Психосоціальний стан сучасних українських сімей	42
<i>Віта Черба</i> Методи соціальної роботи та їх вплив на розвиток ветеранської політики	48
<i>Андрій Шаповал</i> Соціальна робота в умовах суспільних криз: ефективні моделі реагування	52

СОЦІАЛЬНЕ ПРОЕКТУВАННЯ В СИСТЕМІ ОСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ.

<i>Сергій Кармалюк, Юрій Пастух</i> Співпраця неурядових громадських організацій з органами місцевого самоврядування.	57
--	-----------

<i>Artur Mykhailuk</i> To the issue of the transformation of Ukrainian education in the context of globalization	61
--	-----------

<i>Олександра Свиридчук</i> Музеї на шляху до інклюзивності	65
---	-----------

<i>Ткач Вікторія</i> Соціальна профілактика негативних явищ у студентському середовищі	68
--	-----------

СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ ТА ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

<i>Геннадій Кучеров</i> Волонтерська діяльність майбутніх фахівців соціальної сфери	73
---	-----------

<i>Богдана Міщенко</i> Досвід реалізації волонтерських соціальних ініціатив учасниками студентського самоврядування педагогічного фахового коледжу	78
--	-----------

<i>Василь Мойсеюк, Юрій Алексеєнко</i> Розвиток професійно – особистісних якостей майбутніх соціальних працівників через волонтерство	83
---	-----------

<i>Artem Sova</i> Social entrepreneurship as a tool for the development of volunteering	87
---	-----------

НОВІТНІ СТРАТЕГІЇ ТА ПРАКТИКИ У СФЕРІ ПСИХОЛОГІЇ

<i>Лариса Абрамова</i> Набуття соціально-психологічної компетентності студентами фахового коледжу	92
---	-----------

<i>Сніжанна Гриценюк</i> Психологічний супровід студентів: новітні практики та технології	95
---	-----------

Сергій Жиляков	
Роль психологічного капіталу в управлінні персоналом підприємства в контексті конкурентоспроможності в сучасних умовах невизначеності	99
Марина Колеснік	
Практики у сфері психології.....	103
Людмила Комарніцька	
Ціннісні установки студентів щодо здорового способу життя..	106
Вікторія Харченко, Ольга Цюра,	
Роль психологічних методів у професійному доборі кадрів до організації.....	112
ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
Бондаревська Ксенія	
Соціально-психологічна підтримка вразливих груп населення в умовах війни в Україні	118
Ruslan Boiarskyi, Vladyslav Ostapchuk	
The socio-psychological features of communication with military personnel.....	123
Наталія Гордієнко	
Розвиток у дівчат юнацького віку соціально-психологічної готовності до сімейного життя	127
Надія Єрохіна	
Методи та підходи до підтримки студентської молоді у воєнний час	131
Олена Заміховська	
Інформаційні системи в соціальній роботі: стратегічний ресурс для підтримки вразливих верств населення та подолання кризових явищ	133
Лілія Зошак	
Соціальна робота зі студентською молоддю в умовах війни через пермакультурні практики.....	138
Юлія Ісламова	
Соціально-психологічна адаптація дітей учасників бойових дій. шляхи подолання стресу.....	143

Вікторія Кудак Хібуки-терапія – як унікальний інструмент соціально-психологічної підтримки дітей під час війни	149
Наталія Лопухович Психологічні особливості розвитку резильєнтності здобувачів освіти в умовах воєнного стану.....	152
Ірина Любезна, Ольга Тимків Бібліотека ім. Л. Каніщенка ЗУНУ як осередок психологічної підтримки: роль та значення заходів для допомоги внутрішньо переміщеним особам	157
Олена Мельман, Неля Швець Форми та методи соціальної підтримки військовослужбовців та їхніх сімей	162
Юрій Мосаєв Соціально-психологічні проблеми соціальної реінтеграції ветеранів війни та демобілізованих осіб	167
Оксана Палилюлько Соціально-психологічна соціалізація молоді в умовах військового стану.....	171
Надія Пещанюк Роль соціальної підтримки у формуванні стресостійкості молоді	175
Анна Саноян Арт-терапія як інструмент психологічної підтримки під час війни	180
Юлія Сидоренко Психосоціальна підтримка постраждалих від воєнних подій: сучасні підходи та методи	184
Олеся Сухар Гендерні особливості подолання негативних емоційних станів військовослужбовцями в умовах війни	189
Олександр Шевчук Соціальні мережі як інструмент соціально-психологічної підтримки молоді в умовах війни: виклики та можливості діджиталізації.....	197

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА ПСИХОЛОГІЯ: ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Марина Бачинська/Якушевіч, Ангелія Вольська,
**Технології дистанційного навчання для розвитку
самоорганізованості майбутніх фахівців спеціальності 231
«Соціальна робота»202**

Роман Ганушкевич, Володимир Дудченко
**Психологічні особливості соціальної роботи в умовах російсько-
української війни207**

Оксана Глов'юк
**Формування «soft skills» у студентів-психологів за допомогою
інтерактивних методів навчання.....212**

Наталія Данилевич
Формування професіоналізму соціального працівника217

Віктор Ординович
**Професійна адаптація ветеранів при їх переході від військового
до цивільного життя: фактори впливу221**

Володимир Присакар
**Особливості формування професійно-етичної культури у
майбутніх працівників соціальної сфери.....225**

Катерина Червоненко
**Роль волонтерства у підготовці майбутніх фахівців соціальної
сфери до роботи з геронтологічною групою клієнтів 230**

РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ (СОЦІАЛЬНА, ПСИХОЛОГІЧНА, ФІЗИЧНА) - ПОТРЕБИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Тарас Банас, Алла Харкова, Богдан Михайловський
**Реабілітація та відновлення (соціальна, психологічна, фізична):
потреби та можливості (на прикладі роботи Ветеранського
Простору ТЦСО (НСП) «Турбота»).....235**

Anna Biletska, Olena Lyholat, Olha Sklyanska
**Methodological approaches to the psychological rehabilitation of
combatants who suffered from mine-blast trauma240**

Альона Годованюк, Каріна Гончарук
**Фізична реабілітація як ключовий чинник інтеграції осіб з
інвалідністю у соціум.....244**

Ольга Столяренко	
Іпотерапія – новітній метод психотерапевтичної допомоги у реабілітації військовослужбовців	248

Дмитро Стрільчук, Юлія Снігур	
Реабілітація та відновлення (соціальна, психологічна, фізична) – потреби та можливості.....	253

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПСИХОЛОГІВ

Іларія Мельник	
Від екрана до серця: навички соціального працівника для ефективної підтримки жертв кібербулінгу.....	256

Дмитро Плітін, Наталія Олексюк	
Інформаційна безпека особистості: фактори впливу.....	261

Zoia Sharlovysh, Maryna Voloshchuk	
Communicative competence of social workers and psychologists during Martial Law	264

Олена Школьник	
Розвиток емпатії як важливої складової ефективного спілкування в цифрову епоху: практичні підходи	268
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК	273

Катерина Червоненко

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри психології та соціальної роботи
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна
kschervonenko@ukr.net

РОЛЬ ВОЛОНТЕРСТВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО РОБОТИ З GERONТОЛОГІЧНОЮ ГРУПОЮ КЛІЄНТІВ

Стаття присвячена висвітленню ролі волонтерства у процесі фахової підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з геронтологічною групою клієнтів. Визначено напрями їх волонтерської діяльності з людьми похилого віку.

Ключові слова: волонтерство, геронтологічна група клієнтів, майбутні соціальні працівники.

The article highlights the role of volunteering in the professional training of social work specialists to work with the gerontological group of clients. The directions of their volunteer activities with elderly people are defined.

Keywords: volunteering, gerontological group of clients, future social workers.

Одним з серйозних демографічних викликів для сучасного суспільства виступає проблема старіння населення, яка спостерігається у багатьох країнах світу, в тому числі й в Україні, що призводить до потреби у збільшенні кваліфікованих фахівців здатних ефективно працювати з геронтологічною групою клієнтів. Це зумовлює потребу у пошуку ефективних засобів професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з людьми похилого віку, здатних не лише якісно надавати соціальні послуги, підтримку та практичну допомогу, а й створювати умови для їх самореалізації та підвищення задоволеності життям. Одним з ефективних інструментів забезпечення якісної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з геронтологічною групою клієнтів виступає волонтерська діяльність, як важливий ресурс для набуття цінних для майбутньої фахової діяльності професійних якостей та компетентностей.

Теоретико-практичні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери постійно перебувають у зоні уваги провідних українських вчених Р. Вайноле, І. Звереві, І. Зимньої, С. Калаур, А. Капської, О. Карпенко, Л. Коваль, М. Лукашевич, Л. Мішик, І. Мигович, Л. Романовської, Н. Сейко, Т. Семигіної, І. Сидорук, С. Товщик, О. Тополь, Л. Тютті та інших.

Проблему використання потенціалу волонтерської діяльності у процесі фахової підготовки майбутніх соціальних працівників досліджували З. Бондаренко, П. Горінов, Р. Драпушко, І. Козубовська, Т. Лях, В. Поліщук, Т. Острянка, К. Червоненко, І. Юрченко та інші.

Незважаючи на широке коло досліджень із запропонованої проблематики, актуальним залишається питання визначення ролі волонтерства у підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери до роботи з геронтологічною групою клієнтів, що і зумовило нашу наукову розвідку.

Значення волонтерської діяльності як необхідного та соціально значущого ресурсу соціальної роботи визнане на рівні держави, про що свідчать неодноразові підтвердження, викладені у багатьох законодавчих документах, де волонтерів визнано суб'єктами соціальної роботи, в тому числі, із геронтологічною групою клієнтів, завдання якої спрямовані на забезпечення їхнього добробуту, допомоги, підтримки та гідного старіння.

Важливо відмітити, що серед основних напрямів соціальної роботи з клієнтами похилого віку дослідниками визначено: соціальне інспектування; моніторинг проблем і потреб літніх людей й членів їх родин; здійснення соціального обслуговування (соціальної допомоги й соціальних послуг) та соціального супроводу (підтримки) щодо надання комплексу юридичних, психолого-педагогічних, соціально-медичних, інформаційних послуг; залучення до змістової соціально значущої соціокультурної й освітньої діяльності, спрямованої на збереження, підтримку і захист здоров'я, профілактику негативних явищ, розвиток адаптаційних механізмів літніх людей щодо зміни соціальних ролей, середовища та провідних напрямів життєдіяльності [1, с. 230].

До забезпечення реалізації визначених напрямів практичної соціальної роботи з клієнтами геронтологічної групи як в умовах територіальної громади, так і в межах конкретних установ соціальної сфери (територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), соціально-медичних установ, мобільних соціальних служб та ін.) часто залучають волонтерів, які допомагають штатним працівникам надавати різноманітні соціальні послуги.

На значущості волонтерської праці у соціальній сфері наголошують англійські дослідники А. Періш, Д. Хіс та М. Хассан, визначаючи переваги їх залучення до соціальних інституцій:

- можливість доповнення тих послуг, які вже надаються;
- «розвантаження» соціальних працівників у виконанні певних обов'язків, в тому числі, під час кризових ситуацій;

- можливість додати цінності профілактичним послугам у соціальній роботі;
- залучення волонтерів до роботи у різний час, оскільки вони мають гнучкий розклад;
- отримувачі послуг з повагою ставляться до безкорисливої мотивації волонтерів;
- отримувачі послуг не сприймають волонтерів так, як професійних працівників та не бояться розкритися перед ними;
- волонтери можуть налагоджувати зв'язки із громадою, в якій надаються соціальні послуги, виступати посередниками та залучати нових волонтерів до реалізації ініціатив;
- волонтери можуть бути носіями нових ідей, знань та досвіду в сфері надання соціальних послуг тощо [2].

Для майбутніх фахівців соціальної сфери волонтерство може виступати своєрідним тренуванням перед початком професійної діяльності з геронтологічної групою клієнтів, оскільки обидва явища об'єднують спільні цінності та мета – надання безкорисливої допомоги та підтримки тим, хто опинився у складних обставинах [3].

Волонтерська діяльність майбутніх соціальних працівників з людьми похилого віку може бути різноманітною та охоплювати різні сфери життя:

- відвідування клієнтів вдома або в геріатричних закладах;
- організація змістового дозвілля (творчих майстер-класів, музичних вечорів, концертів, ігор, читання книг, перегляд фільмів, прогулянок тощо);
- створення «гарячих ліній» для спілкування з самотніми;
- організація соціально значущої діяльності людей похилого віку;
- організація догляду та підтримання належних умов проживання;
- організація допомоги у придбанні необхідних товарів та забезпечення супроводу до соціальних та медичних установ;
- допомога професіоналам у здійсненні паліативного догляду;
- здійснення освітньої та культурної діяльності з людьми похилого віку (навчання комп'ютерної грамотності, організація соціокультурних заходів, проведення лекцій та бесід на різні теми, організація діяльності творчих гуртків та студій);
- надання психологічної підтримки й організація індивідуальної допомоги в надзвичайних ситуаціях тощо.

У цьому контексті для майбутніх соціальних працівників волонтерство виступає важливим засобом набуття практичного досвіду роботи з геронтологічною групою клієнтів, що надає можливість безпосередньо взаємодіяти з ними, розуміти їхні потреби, проблеми та особливості, навчитися ефективним методам спілкування та надання допомоги й підтримки, сприяє формуванню професійно важливих якостей та компетентностей, спрямованих на розвиток здатності розуміти літніх людей, налагоджувати з ними довірливі стосунки та знаходити підхід до кожного клієнта з урахуванням його особливостей та специфіки життєвих обставин.

Волонтерська діяльність з людьми похилого віку, як і практична соціальна робота вимагає терпіння та особливого розуміння медико-біологічних змін та соціально-психологічних аспектів старіння, знання принципів, завдань, напрямів та видів допомоги, а також механізмів впровадження провідних технологій роботи з ними. Волонтерство допомагає студентській молоді вже на етапі навчання зануритися у професійну діяльність та сформувати позитивну професійну мотивацію.

Отже, волонтерство відіграє важливу роль у підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери до роботи з геронтологічною групою клієнтів, виступає важливим ресурсом для формування їх професійних якостей (відповідальності, організованості, стресостійкості, толерантності, коректності, терплячості та ін.) та готовності до практичної соціальної роботи.

Список використаних джерел

1. Поліщук В., Олексюк Н., Лещук Г. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з людьми літнього віку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. Випуск 1 (50). 2022. С. 227–230.
2. Parish A., Heath J., Hassan M. (2001). Changing the face of social services volunteers adding value in service delivery / The National Center for Volunteering. London, UK. 71 p.
3. Червоненко К. С. Формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників засобами волонтерської діяльності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова*. Випуск 77. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 216–220.

References

1. Polishchuk, V., Oleksiuk, N., & Leshchuk, H. (2022). Pidhotovka maibutnykh sotsialnykh pratsivnykiv do roboty z liudmy litnoho viku [Training future social workers to work with the elderly]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho*

- universytetu. Serii: Pedagogika. Sotsialna robota – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social Work, 1(50), 227–230. [in Ukrainian].
2. Parish, A., Heath, J., & Hassan, M. (2001). *Changing the face of social services: Volunteers adding value in service delivery*. London, UK: The National Center for Volunteering.
 3. Chervonenko, K. S. (2020). Formuvannia sotsialnoi kompetentnosti maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv zasobamy volonterskoi diialnosti [Formation of social competence of future social workers through volunteering]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy* – Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Prospects, 77, 216–220. Kyiv: Vydavnychy dim «Helvetyka». [in Ukrainian].

